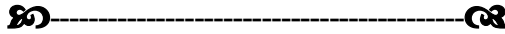

ประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่
อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี*

WASTE MANAGEMENT SERVICE EFFICIENCY OF THAMAI TOWN MUNICIPALITY,
THAMAI DISTRICT, CHANTHABURI PROVINCE.

พระใบฎีกาสุทธิพันธ์ จารุวรรณ, ธิติวุฒิ หมั่นมี, อนูวัต กระสังข์
PhraBaideekhaSuthipun Jaruwanno, Thitiwut Munmee, Anuwat Krasang
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
E-mail: khanitair@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะ ศึกษาความสัมพันธ์หลักพุทธรธรรมกับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะและศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะ ใช้ระเบียบ วิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี 385 คน การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ 9 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธรธรรมกับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะ ด้านการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.037) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธรธรรมสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก ($R=0.919^{**}$) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ขยะเกิดขึ้นอย่างมากหลาย ยังมีไม่เพียงพอต่อจำนวนครัวเรือน จุตรองรับขยะยังมีน้อย ควรเพิ่มจำนวนถังขยะให้เพียงพอในชุมชน แยกสีตามประเภทของขยะ ควรจัดทำโครงการอบรมการคัดแยกขยะ รวมถึงให้รางวัลชุมชนที่มีการคัดแยกขยะ ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรพบปะประชาชน เพื่อประชาสัมพันธ์และรับฟังปัญหาข้อร้องเรียนรวมถึงตอบปัญหาข้อสงสัยของประชาชน

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การให้บริการ; การจัดการขยะ

*Received November 2, 2021; Revised April 19, 2022; Accepted April 19, 2022

Abstract

This research was aimed to study the level of efficiency of waste management services, the relationship of Buddhist principles with waste management service efficiency and study problems obstacles and recommendations for waste management services efficiency, conducted with the mixed research methods. The quantitative method collected data from 385 samples who were the residents of Tha Mai Municipality, Tha Mai District, Chanthaburi Province, analyzed data by determining frequency, percentage, average, standard deviation, and analyzed the relationship between Buddhist principles and waste management services efficiency using Pearson correlation coefficient methods. The qualitative method collected data from 9 key informants by in-depth-interviewing and analyzed by content descriptive interpretation.

Findings were that the level of efficiency of waste management services in the field of services, by overall, was at high level (\bar{X} =3.85, S.D. =1.037). The relationship between Buddhist principles and the efficiency of waste management services, by overall, had positive correlation at high level. ($R=0.919^{**}$). Problems, obstacles and recommendation, consisting of a lot of waste, there was not enough waste bins for the number of households. The waste collecting points were still low. So the number of trash cans with separate colors should be increased enough in the community. There should create a waste sorting training program, as well as reward presentation to communities with waste sorting. Public relations aspect, there should be public meeting to promote and listen to complaints as well as answer public inquiries.

Keywords: Efficiency; Service; Management;

บทนำ

ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญของประเทศและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกปี เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญปัญหาหนึ่งในชุมชนทุกประเทศทั่วโลก อันเนื่องมาจากจำนวนประชากรที่มากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันส่งผลให้มีการผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ มากมายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น บรรจุภัณฑ์ส่วนใหญ่มีการผลิตที่ซับซ้อนใช้องค์ประกอบที่กำจัดยาก (สันชัย พรหมสิทธิ์, 2562) แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ทั้งการจัดเก็บ เคลื่อนย้าย รวมทั้งการทำลาย จะได้รับการจัดสรรงบประมาณในการ

ก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีซึ่งในปี 2555 พบปริมาณขยะชุมชนมีมากถึงประมาณ 24.73 ล้านตัน ในจำนวนนี้สามารถกำจัดได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ประมาณ 5.83 ล้านตัน และถูกนำกลับไปใช้ประโยชน์ประมาณ 5.28 ล้านตัน มูลฝอยส่วนที่เหลือกว่า 13.62 ล้านตัน ยังคงถูกกำจัดทิ้งอย่างไม่ถูกหลักวิชาการด้วยวิธีการเทกองกลางแจ้ง และการเผาในที่โล่ง (กรมควบคุมมลพิษ, 2556)

ปัญหาขยะมูลฝอยส่วนใหญ่เกิดจากมนุษย์ที่ขาดความตระหนัก ขาดความรับผิดชอบ ขาดจิตสำนึกสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวเป็นทาสของค่านิยมทางวัตถุทำให้จริยธรรมลดน้อยลง ปัญหาขยะล้นเมืองในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาที่ยังแก้ไขได้ยากเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจเรื่องของการคัดแยกขยะ รวมถึงการกำจัดขยะที่ถูกวิธี โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีจำนวนประชากรหนาแน่นจะพบปัญหาการถ่ายเทขยะไม่ทัน หรือการทิ้งขยะไม่เป็นที่ส่งผลให้เกิดปัญหาขยะสะสมจนกลายเป็นวิกฤตเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยได้ในที่สุด (กรมอนามัย, 2561)

ดังนั้นหากไม่เร่งบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นระบบตั้งแต่ต้นทาง กลางทางและปลายทางอย่างถูกต้องอาจทำให้เกิดการสะสมเป็นระยะเวลานานจนเกินขีดความสามารถในการดำเนินการ อาจก่อให้เกิดการปลดปล่อยมลพิษสู่อากาศทั้งจากการปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน การเกิดเพลิงไหม้ ทัศนอูจาด รวมถึงการปลดปล่อยก๊าซมีเทน ซึ่งส่งผลต่อภาวะโลกร้อน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของประชาชนและสภาพสิ่งแวดล้อมด้วย ส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้มีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มอย่างมากมาย คือ การย้ายฐานผลิตเข้ามาในประเทศไทยจากการประกอบอุตสาหกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมจากประเทศที่มีความตื่นตัวทางด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่า และเมื่อประเทศไทยเป็นฐานการผลิตที่ย่อมกลายเป็นแหล่งรับซากขยะอุตสาหกรรมเพิ่มปริมาณขยะมูลฝอยและมลพิษที่สะสมในกระบวนการผลิต และการใช้ในประเทศอยู่แล้วให้เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณเพิ่มความรุนแรงจนถึงระดับกลายเป็นภาระในการกำจัดต่อไปจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ ต้องหันมาให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้เป็นรูปธรรม และกำหนดแนวทางหรือรูปแบบการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติต่อไป

การกำจัดขยะให้ได้ผลดีและเกิดประโยชน์สูงสุดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ การคัดแยกขยะมูลฝอย ก็เป็นวิธีหนึ่งของระบบการจัดการขยะมูลฝอย เป็นการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยก่อนที่จะนำไปกำจัดในขั้นสุดท้ายซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการกับขยะเป็นการลดรายจ่าย อีกทั้งยังสร้างรายได้ที่เกิดจากการนำวัสดุที่แยกออกมานั้นไปจำหน่าย(ปริดาแย้มเจริญวงศ์, 2531) ซึ่งนอกจากจะเป็นการกำจัดขยะโดยตรงแล้ว ยังเป็นการฝึกหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การทิ้งขยะของประชาชนให้เป็นที่เป็น

ทางอีกด้วย (ศุภวัตร วิชัย, 2554) การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการกำจัดขยะ ภายใต้ความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือดำเนินงานร่วมกับองค์กรอื่น ๆ ในพื้นที่การบริหารจัดการรณรงค์ให้มีการลดปริมาณขยะในแต่ละชุมชน โดยวิธีการประชาสัมพันธ์ให้มีการคัดแยกขยะตามกระบวนการบริหารจัดการขยะ เพื่อให้ประชาชน เกิดความรู้ความเข้าใจตลอดจนมีความตระหนักโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือให้การบริหารจัดการขยะสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เพื่อนำข้อมูลวิจัยที่ได้วิเคราะห์แล้วไปเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะโดยนำเอาหลักพุทธธรรม สังคหวัตถุ 4 เข้ามาประยุกต์ใช้ร่วมกันให้มีประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์หลักพุทธธรรมกับการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยฉบับนี้ จะใช้การวิจัยเชิงบูรณาการระหว่าง วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) คือการวิจัยเชิงสำรวจ และการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองท่าใหม่ จำนวน 9,952 คน (เทศบาลเมืองท่าใหม่, 2564) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองท่าใหม่ จำนวน 9,952 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 385 คน

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล 3 คน ตัวแทนผู้นำชุมชน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางรัฐประศาสนศาสตร์ 2 คน ประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองท่าใหม่ 3 คน รวม 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน โดยตอนต้นเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ตอบอย่างเป็นอิสระ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาคุณภาพ ความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบจากนั้น นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of congruence) ของความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น เกี่ยวกับข้อความ หรือข้อความแต่ละข้อ เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจว่าจะคงข้อความ หรือคำถามนั้นไว้ หรือจะตัดออกข้อความหรือคำถามที่จะคงไว้นั้นมีดัชนีค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.60 – 1.00 การหาความเชื่อมั่น ของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำเครื่องมือที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับ เท่ากับ .994 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ สามารถยอมรับได้และสามารถนำไปใช้ได้จริงกับประชากรในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งกำหนดสถิติวิจัยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเป็นการอธิบายลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูล และบรรยายโดยใช้สถิติแบบพรรณนา การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากแบบสอบถามของประชากรกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการให้บริการจัดการขยะกับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะ ผู้วิจัยได้นำเอาโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วน โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อวัดความสัมพันธ์ และใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้สัญลักษณ์ (r) แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์และใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หากค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ +1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากมี

ค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีสัมพันธ์กันในระดับน้อยหรือ ไม่มีเลย ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในครั้งนี้เริ่มจากการค้นหาข้อมูลตามเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหาข้อมูลปัจจุบันที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยการจัดทำข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ ได้มาสรุปผลประกอบการวิเคราะห์บริบทของพื้นที่ การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytical Induction) เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงบรรยายโดยการประมวลข้อสรุปที่ ได้จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงลึก และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจากนั้นนำข้อมูลมาสรุปเพื่อเขียนสรุปรายงานเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 55.84 และเป็นเพศหญิง มีจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 44.16 อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีจำนวน 140 คนคิดเป็นร้อยละ 36.36 อายุระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 40.26 อายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.39 อายุระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.49 และอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.49 การศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.91 ระดับปริญญาตรีมีจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 49.61 ระดับ สูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.91 และระดับอื่น ๆ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.57 อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.58 อาชีพประกอบธุรกิจ/เจ้าของกิจการ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.99 อาชีพรับจ้าง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43 อาชีพรับราชการ/วิสาหกิจ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.39 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 29.61 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.31 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5-10 ปี จำนวน 21 คนคิดเป็นร้อยละ 5.45 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 11-20 ปีจำนวน 28 คนคิดเป็นร้อยละ 7.27 และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 227 คนคิดเป็นร้อยละ 58.96

ระดับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

เกณฑ์การวัดระดับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ด้านการให้บริการ (\bar{X} =3.85, S.D. =.1.037) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1. **ด้านการให้บริการเสมอภาค** ซึ่งหมายถึงความยุติธรรมในการบริหารงานของเทศบาลมีฐานคติที่ว่าคนทุกคนล้วนเท่าเทียมกัน ดังนั้น ประชาชนทุกคนจะได้รับการ ปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่มุมของกฎหมาย ไม่มีการแบ่งแยก กีดกันกันในการให้บริการ ประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 1.048)

2. **ด้านการให้บริการอย่างทันต่อเวลา** ซึ่งหมายถึง ในการให้บริการจะต้ององว่า การให้บริการสาธารณะนั้น จะต้องตรงต่อเวลาเสมอ ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ จะถือว่าไม่มีประสิทธิผลเลย ถ้าไม่ตรงต่อเวลาไม่ทันต่อเหตุการณ์ ทั้งยังสร้างความไม่พึงพอใจแก่ประชาชนผู้ไปขอรับบริการอีกด้วย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.005)

3. **ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ** ซึ่งหมายถึง การให้บริการสาธารณะนั้น จะต้องมีความเหมาะสมทั้งปริมาณการให้บริการและสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม (The right quantity at the geographical) เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่าง ๆ จะต้องมีไว้คอยให้บริการอย่างเพียงพอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.104)

4. **ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง** ซึ่งหมายถึง การให้บริการ สาธารณะที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ไม่ยึดความพึงพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หยุดบริการเมื่อใด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 1.102)

5. **ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า** ซึ่งหมายถึง การให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.016)

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์

ระหว่างหลักพุทธธรรมกับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก ($R = 0.919^{**}$)

ด้านทาน กับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก ($R = 0.887^{**}$)

ด้านปิยวาจา กับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก ($R = 0.902^{**}$)

ด้านอัสถจริยา กับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก ($R = 0.891^{**}$)

ด้านสมานัตตตา กับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก ($R=0.887^{**}$)

2) ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีระดับความสัมพันธ์กันมาก กล่าวคือ เมื่อเกณฑ์การวัดประสิทธิภาพมากขึ้น ก็จะส่งผลให้การให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรีมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

1. ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค

เทศบาลเมืองท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างเสมอภาค ไม่มีการอำนวยความสะดวกหรือให้บริการฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นพิเศษ การให้ข้อมูลข่าวสารการบริการแก่ประชาชนควรมีช่องทางติดต่อที่หลากหลาย การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานด้านคำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนด้วยมาตรฐานเดียวกันตามลำดับเท่าเทียมกัน

2. ด้านการให้บริการอย่างทันต่อเวลา

เทศบาลเมืองท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างทันต่อเวลา ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนด้วยมาตรฐานเดียวกันตามลำดับเท่าเทียมกัน ไม่มีการอำนวยความสะดวกหรือให้บริการฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นพิเศษ การให้ข้อมูลข่าวสารการบริการแก่ประชาชนควรมีช่องทางติดต่อที่หลากหลาย การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีการคำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทันเวลาในสถานการณ์ปัจจุบัน

3. ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ

เทศบาลเมืองท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างเพียงพอไม่มีการอำนวยความสะดวกหรือให้บริการฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นพิเศษ ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนด้วยมาตรฐานในการให้บริการจัดการขยะที่พอเพียงในการให้บริการประชาชน มีการสร้างมาตรฐานการจัดการขยะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

4. ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

เทศบาลเมืองท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่องไม่มีการอำนวยความสะดวกหรือให้บริการฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นพิเศษ การให้ข้อมูลข่าวสารการบริการแก่ประชาชนควรมีช่องทาง

มีช่องทางติดต่อที่หลากหลาย เกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้บริการแก่ประชาชนทุกคน
ต่อเนื่องด้วยมาตรฐานเดียว

5. ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า

เทศบาลเมืองท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างก้าวหน้าไม่การให้บริการแก่
ประชาชนควรมีช่องทางติดต่อที่หลากหลาย การจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ก้าวหน้า
เพราะดีเช่น ตลาด ถนน ชุมชน สะอาดดี ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนด้วยมาตรฐานที่ก้าวหน้า

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่
อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลเมือง
ท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาผลรายด้านสามารถนำมา
อภิปรายได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะ ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค เทศบาล
เมืองท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างเสมอภาค ไม่มีการอำนวยความสะดวกหรือ
ให้บริการฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นพิเศษ การให้ข้อมูลข่าวสารการบริการแก่ประชาชนควรมีช่องทาง
ติดต่อที่หลากหลาย การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานด้านคำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบที่
เกี่ยวข้อง ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนด้วยมาตรฐานเดียวกันตามลำดับเท่าเทียมกัน

2. ประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะด้านการให้บริการอย่างทันต่อเวลา เทศบาล
เมืองท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างทันต่อเวลา ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนด้วย
มาตรฐานเดียวกันตามลำดับเท่าเทียมกัน ไม่มีการอำนวยความสะดวกหรือให้บริการฝ่ายหนึ่ง
ฝ่ายใดเป็นพิเศษ การให้ข้อมูลข่าวสารการบริการแก่ประชาชนควรมีช่องทางติดต่อที่หลากหลาย
การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีการคำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทันเวลาใน
สถานการณ์ปัจจุบัน

3. ประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ เทศบาลเมือง
ท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างเพียงพอไม่มีการอำนวยความสะดวกหรือให้บริการฝ่าย
หนึ่งฝ่ายใดเป็นพิเศษ ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนด้วยมาตรฐานในการให้บริการจัดการขยะที่
พอเพียงในการให้บริการประชาชน มีการสร้างมาตรฐานการจัดการขยะเพื่อให้มีความปลอดภัย
ในชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

4. ประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่องเทศบาลเมือง
ท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่องไม่มีการอำนวยความสะดวกหรือให้บริการฝ่าย
หนึ่งฝ่ายใดเป็นพิเศษ การให้ข้อมูลข่าวสารการบริการแก่ประชาชนควรมีช่องทางติดต่อที่

หลากหลาย เกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้บริการแก่ประชาชนทุกคน ต่อเนื่องด้วยมาตรฐานเดียว

5. ประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า เทศบาลเมืองท่าใหม่มีประสิทธิภาพการให้บริการอย่างก้าวหน้า การจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ก้าวหน้าเพราะดีเช่น ตลาด ถนน ชุมชน สะอาดดี ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนด้วยมาตรฐานที่ก้าวหน้า

1. ผลจากการวิจัย ระหว่างหลักพุทธธรรมกับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธธรรมกับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เมื่อพิจารณาผลจากการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธธรรมกับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวม ทั้งใน 1. ด้านทาน การให้ 2. ด้านปิยวาจา วาจาเป็นที่รัก 3. ด้านอัตตจริยา การประพฤติประโยชน์ 4. ด้านสมานัตตตา การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากทุกด้าน การใช้หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะ

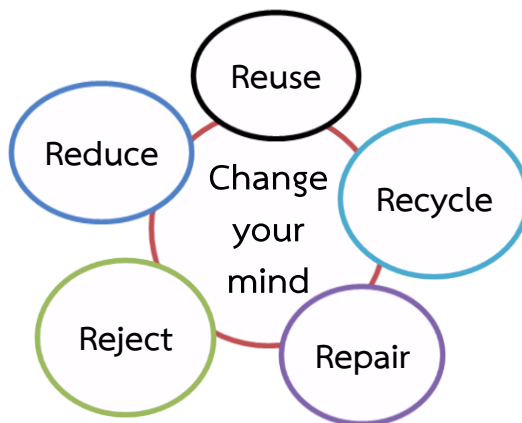
2. ผลจากการวิจัย ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

พบว่า ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรีเมื่อพิจารณา ผลจากการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้ ปัญหาและอุปสรรคของประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี นั้นพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย ปัญหา (ที่พบก่อนมีผู้บริหารใหม่) 1) ไม่มีการแยกขยะ ประชาชนอาจไม่มีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงบางคนขาดวินัย 2) ไม่มีการจัดการกับขยะชิ้นใหญ่เช่น ตู้ เตียง โต๊ะ เก้าอี้ ที่นอนเก่า เป็นต้น 3) ไม่มีการกำหนดสถานที่ วัน เวลาที่สามารถนำมาฝากทิ้งได้ เมื่อชาวบ้านนำมากองไว้ข้างๆถึงขยะเจ้าหน้าที่ก็ไม่เก็บไป 4) ไม่มีการกำกับดูแลพนักงานกวาดขยะ และพนักงานเก็บขยะ 5) ขยะอันตราย ขยะต่าง ๆ ไม่ได้ตัดให้ถูกแยกออกอย่างถูกต้อง 6) ไม่ควรเก็บในช่วงที่มีการจราจรพลุกพล่าน เพราะในตลาดมีถนนที่แคบ มีความแออัด จึงทำให้รถติด และมีน้ำที่ไหลมาจากรถขยะ ทำให้มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ยิ่งตอนแดดร้อนๆ เหม็นมาก ๆ 7) ถังขยะแต่ละบ้านมีไม่เพียงพอ

องค์ความรู้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการให้บริการจัดการขยะของเทศบาลเมืองท่าใหม่อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี” สามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ได้ดังนี้

5 R Change your mind

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย
ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

Change your mind คือการเปลี่ยนความคิดคนในชุมชนให้หันมาใส่ใจ ในเรื่องการจัดกาขยะ

Reuse คือ การนำขยะมูลฝอยที่เหลือมาใช้ใหม่

Reduce คือการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่อาจเกิดขึ้น

Recycle คือ การนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปหรือการหมุนเวียนตามกระบวนการของแต่ละประเภท

Repair คือ การนำวัสดุที่ชำรุดเสียหายกลับมาแก้ไขซ่อมแซมใช้ใหม่

Reject คือ การงดใช้สิ่งของที่เห็นว่าเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ. (2556). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2555. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

กรมอนามัย. (2561). การคัดแยกขยะเริ่มต้นได้ที่ตัวคุณ. สืบค้น 22 กรกฎาคม 2564, จาก

<https://multimedia.anamai.moph.go.th/help-knowledgs/wastemanagement/>

เทศบาลเมืองท่าใหม่. (2564). สภาพและข้อมูลพื้นฐาน. สืบค้น 22 กรกฎาคม 2564, จาก

<http://www.thamaicity.go.th/general3.php>

- ปรีดา แยมเจริญวงศ์. (2531). *การจัดการขยะมูลฝอย*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศุภวัตร วิชัย. (2554). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารทั่วไป)*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สันชัย พรหมสิทธิ์. (2562). *การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 9(1), 67-81.